

Den Haag

Ons kenmerk

VO/S&O/2007/30090

Onderwerp

Invoering kwalificatieplicht in Leerplichtwet

Geacht college,

Er vallen nog steeds te veel leerlingen uit in het onderwijs. De bestrijding van voortijdig schoolverlaten is een speerpunt van dit kabinet. Daarom wordt per 1 augustus aanstaande de kwalificatieplicht tot achttien jaar ingevoerd. De maatregel is bedoeld om gemeenten een extra hulpmiddel te geven in de strijd tegen schooluitval. Met deze brief informeer ik u graag rechtstreeks over de aanleiding, de inhoud en de gevolgen van de wetswijziging.

Wat verandert er voor de leerling?

Leerlingen zijn nu tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien jaar worden volledig leerplichtig. Daarna zijn ze partieel leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zeventien jaar worden. Die partiële leerplicht is moeilijk te handhaven en veel zestien- en zeventienjarigen verlaten dan ook voortijdig het onderwijs.

Invoering kwalificatieplicht

Om schooluitval te bestrijden wordt in de Leerplichtwet 1969 daarom de partiële leerplicht vervangen door een kwalificatieplicht tot de 18e verjaardag. Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun achttiende – of tot het moment waarop zij een startkwalificatie hebben behaald - kwalificatieplichtig. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo2-diploma. Ze moeten een volledig onderwijsprogramma volgen dat is gericht op het halen van een startkwalificatie. Dit kan volledig dagonderwijs zijn, maar ook een combinatie van leren en werken via de beroepsbegeleidende leerweg in het mbo.

Overgangsregeling

Voor de 17-jarigen die in het huidige schooljaar (2006-2007) onder de partiële leerplicht vallen, geldt dat zij per 1 augustus 2007 niet kwalificatieplichtig zijn. Op het moment dat deze wet in werking treedt is het voor veel van de partieel leerplichtigen te laat om zich alsnog in te schrijven op school. Om uitvoeringsproblemen voor scholen en gemeenten te voorkomen, heb ik voor deze groep een uitzondering gemaakt. Deze jongeren zijn per 1 augustus 2007 dan ook niet kwalificatieplichtig. Toch roep ik u op om deze jongeren te stimuleren om alsnog hun startkwalificatie te halen. Dat past in de RMC-functie van gemeenten.

Uitzonderingen

Sommige jongeren missen het verstandelijke vermogen om een startkwalificatie te halen. Jongeren in het praktijkonderwijs, zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte kinderen zijn daarom vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Verder kent de Leerplichtwet in artikel 5 een vrijstellingsregeling voor individuele gevallen waarin sprake is van lichamelijke of psychische gronden die een jongere ongeschikt maken om tot een school of instelling te worden toegelaten. Deze bepaling is ook van toepassing op de kwalificatieplicht.

Wat verandert er voor u?

De kwalificatieplicht staat of valt met een goede handhaving door de gemeentelijke leerplichtambtenaren. Ik wil de gemeenten daartoe in staat stellen en doe dat met de volgende maatregelen:

1. Gemeenten krijgen geld voor meer leerplichtambtenaren: 5,8 miljoen euro voor 2007 en 13 miljoen vanaf 2008. Voor de verdeling wordt gekeken naar het aantal vijf- tot achttienjarigen per gemeente. De middelen voor 2007 en 2008 worden uitgekeerd aan de 39 contactgemeenten als onderdeel van de specifieke uitkering voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten (RMC uitkering). Per regio kunt u als gemeenten verdere afspraken maken over de inzet. In de bijlage treft u een indicatief overzicht van de verdeling naar RMC regio. Over de wijze waarop de middelen vanaf 2009 aan gemeenten beschikbaar gesteld worden, vindt eind dit jaar besluitvorming plaats (zie vijfde maatregel).
2. Ik stimuleer via Ingrado regionalisering en deskundigheidsbevordering van de leerplicht zodat gemeenten hun capaciteit effectief en efficiënt kunnen inzetten.
3. Er komt in 2008 één digitaal loket (bij de IB-Groep) waar VO scholen en BVE instellingen verzuim en voortijdig schoolverlaten kunnen melden. De IB-Groep geeft die gegevens door aan de betreffende woongemeente van de leerling. Die weet daardoor precies wie verzuimt en uitvalt en kan daarop actie ondernemen.
4. De onderwijsinspectie ziet er extra scherp op toe dat scholen tijdig verzuim en uitval melden bij de gemeente.
5. Ik heb de samenwerkende inspecties verzocht een analyse te maken van de lokale keten voor signaleren, registratie, melding en aanpak van spijbelen en voortijdig schoolverlaten. Ik heb ook om een advies gevraagd om die keten beter te laten werken.

Overige wijzigingen Leerplichtwet 1969

Naast de invoering van de kwalificatieplicht worden twee andere wijzigingen in de Leerplichtwet 1969 geïntroduceerd.

1. Op grond van artikel 16 van de Leerplichtwet 1969 zijn leerplichtambtenaren per 1 augustus belast met de opsporing van de bij deze wet strafbaar gestelde feiten. Voordat de van rechtswege verleende opsporingsbevoegdheid door een leerplichtambtenaar ook werkelijk kan worden uitgeoefend, dient de gemeente als werkgever van de leerplichtambtenaar een verzoek in te dienen bij de Minister van Justitie. Het is en blijft aan de gemeente zelf deze stappen te zetten. De drempel daarvoor is wel verlaagd.
2. Daarnaast wordt het standaard mogelijk dat een leerplichtambtenaar zijn opsporingstaak ook mag uitoefenen voor jongeren van buiten de eigen woongemeente. Of uw gemeente hiervan feitelijk gebruik maakt is aan uzelf. Er zijn reeds tal van gemeenten die via een gemeenschappelijke regeling de leerplicht gezamenlijk uitvoeren en de bevoegdheid van de leerplichtambtenaar op dit punt bepaald hebben.

Communicatie

Aangezien de maatregel voor veel jongeren grote gevolgen heeft, komt er een landelijke publiekscampagne. De voorbereidingen hiervoor zijn volop aan de gang. De start van de campagne is half augustus. Daarnaast heb ik VNG, Ingrado, JOB, MKB Nederland en VNO-NCW opgeroepen om hun achterban te informeren over de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht heeft immers grote gevolgen voor veel mensen: leerlingen, ouders, docenten, onderwijsprofessionals en het bedrijfsleven.

Ik reken op uw hulp om de kwalificatieplicht een succes te maken, zodat meer jongeren van school gaan met een diploma dat ze een kans geeft in de maatschappij.

Met vriendelijke groet,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Matja van Bijsterveldt-Vliegenthart

Bijlage: 1

Leerplichtigen per RMC Regio (2005)

RMC regio	verdeling budget 2007 5-18
1 Oost Groningen	52.362
2 Noord Groningen	41.745
3 Centraal Groningen	95.059
4 Leeuwarden	93.821
5 Zuidwest Friesland	55.073
6 De Friese Wouden	88.446
7 Noord en Midden Drenthe	68.172
8 Zuidoost Drenthe	60.471
9 Zuidwest-Drenthe	45.916
10 IJssel Vecht	159.376
11 Stedendriehoek	165.543
12 Twente	238.874
13 Achterhoek	83.116
14 Arnhem/Nijmegen	233.957
15 Rivierenland	98.899
16 Amersfoort	216.309
17 Noordwest Veluwe	75.426
18 Flevoland	149.459
19 Utrecht	293.340
20 Gooi en Vechtstreek	86.429
21 Amsterdam e.o.	429.954
22 West Friesland	76.849
23 Kop van Noord Holland	60.965
24 Noord Kennemerland	91.938
25 West Kennemerland	125.192
26 Zuid Holland Noord	140.704
27 Zuid Holland Oost	143.615
28 Haaglanden	336.747
29 Rijnmond	428.060
30 Zuid Holland Zuid	179.267
31 Oosterschelderegio	59.938
32 Walcheren	40.063
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	36.121
34 West Brabant-Breda	238.680
35 Midden-Brabant	133.251
36 Noordoost Brabant	233.957
37 Zuidoost Brabant	256.527
38 Limburg Noord	175.813
39 Zuid Limburg	210.565
Totaal	5.800.000